

“Va ser un error molt greu perseguir la religió”

La vostra vida és una vida de pel·lícula, no trobeu?

—Sí, i ja n'han fet una, un documental. És un film en què no es parla de filosofia ni de collonades, sinó de coses que van passar. Les explica tal com van passar.

—Les coses que van passar van ser principalment atracaments i falsificacions. Com s'hi arriba, a aquest punt?

—No teníem pas gaires opcions. Els anarquistes érem perseguits per tothom, no en teníem ni per a menjar, érem mal vistos, hi havia Franco... Simplement vam fer el que s'havia de fer.

—Però no tothom va actuar igual, ni tan sols molts anarquistes.

—És clar, però allò que ens ha de diferenciar als anarquistes no és que diguem —de sermons, l'església en fa de més bons que nosaltres!— sinó que fem. I el que s'ha de fer és perdre el respecte. Perdre el respecte a l'autoritat, als banes, als capitalistes. Ara bé: això té un preu i s'ha de pagar; doncs bé, què hi farem.

—Aquest preu és car. Vós van anar a la presó, a Quico Sabater el van matar. Vosaltres van lluitar plegats. Com era Sabaté?

—Era un gran amic meu. Vam viure molt de temps plegats i vam fer moltíssimes coses. Ara molta gent parla d'ell però ni el van conèixer. A mi Quico em va fer ser el que sóc, caure a les seves mans va ser un miracle. En un moment que va entrar a presó em va deixar unes armes que tenia. Per què a mi? Aquestes coses ningú no sap com passen, perquè Quico, abans de conèixer-me a mi va conèixer molta més gent, però no tothom va estar a l'altura de seguir-li els passos.

—Què es el que l'anarquisme va fer malament a la revolució del 1936?

—Va anar molt malament la cosa de la religió. Perseguir-la va ser un error molt greu. La meua terra, Navarra, és catolíssima. Però el problema és que

Lucio Urtubia (Cascante, Navarra, 1931) és anarquista, atracador, falsificador, però, sobretot, paleta. Si més no és com es descriu en el documental que s'ha fet sobre la seva vida. Aquest personatge, que va ser company d'armes de Quico Sabater, va arribar a acumular cinc ordres internacionals de crida i cerca.

el món sencer es va posar contra els anarquistes. Hi havia un moviment que volia fer una revolució, una nova societat, i per evitar-ho es va fer la guerra. Aquesta és la veritat. Què eren boigs? Doncs potser sí, però hi havia allò.

—La revolució va ser especialment forta a Catalunya...

—Jo sempre he estimat molt aquesta Catalunya. Primer de tot perquè jo m'he criat amb els catalans i eren una gent increïble. L'experiència que van intentar era increïble. Una utopia! Però que és la utopia? S'ha de lluitar per l'impossible per obtenir el que és normal. Fa poc vaig estar a Burgos i, veient la catedral que tenen, pensava: Això és una utopia! És preciosa! Qui pot imaginar avui dia que aquestes coses es poden fer? Doncs són fetes. I això és el que van voler fer els catalans

i el seu moviment espantós. Llavors eren boigs, però és que així s'han de fer les coses. Perquè Sacco i Vanzetti, els màrtirs de Chicago, els objectors a les guerres... tots són boigs utòpics, però són els que han deixat el rastre. Aquí hi ha la utopia, tal com les catedrals.

—Però allò que us va fer famós a vós van ser les falsificacions. Com s'hi arriba, al grau de perfeccionament que vàreu aconseguir?

—Començàvem falsificant documents per a la gent clandestina, compràvem els documents de gent que moria a certs hospitals de París i després els trucàvem. I així, des de les coses més senzilles, vam anar millorant la tècnica. S'ha de pensar que treballàvem amb veritables experts del fotogravat, les arts gràfiques eren plenes d'anarquistes, treballadors molt bons. El moviment anarquista era molt important a les arts gràfiques i al món escolar, que eren les dues eines bàsiques per a la transmissió dels coneixements i la cultura.

—Però vós sou paleta...

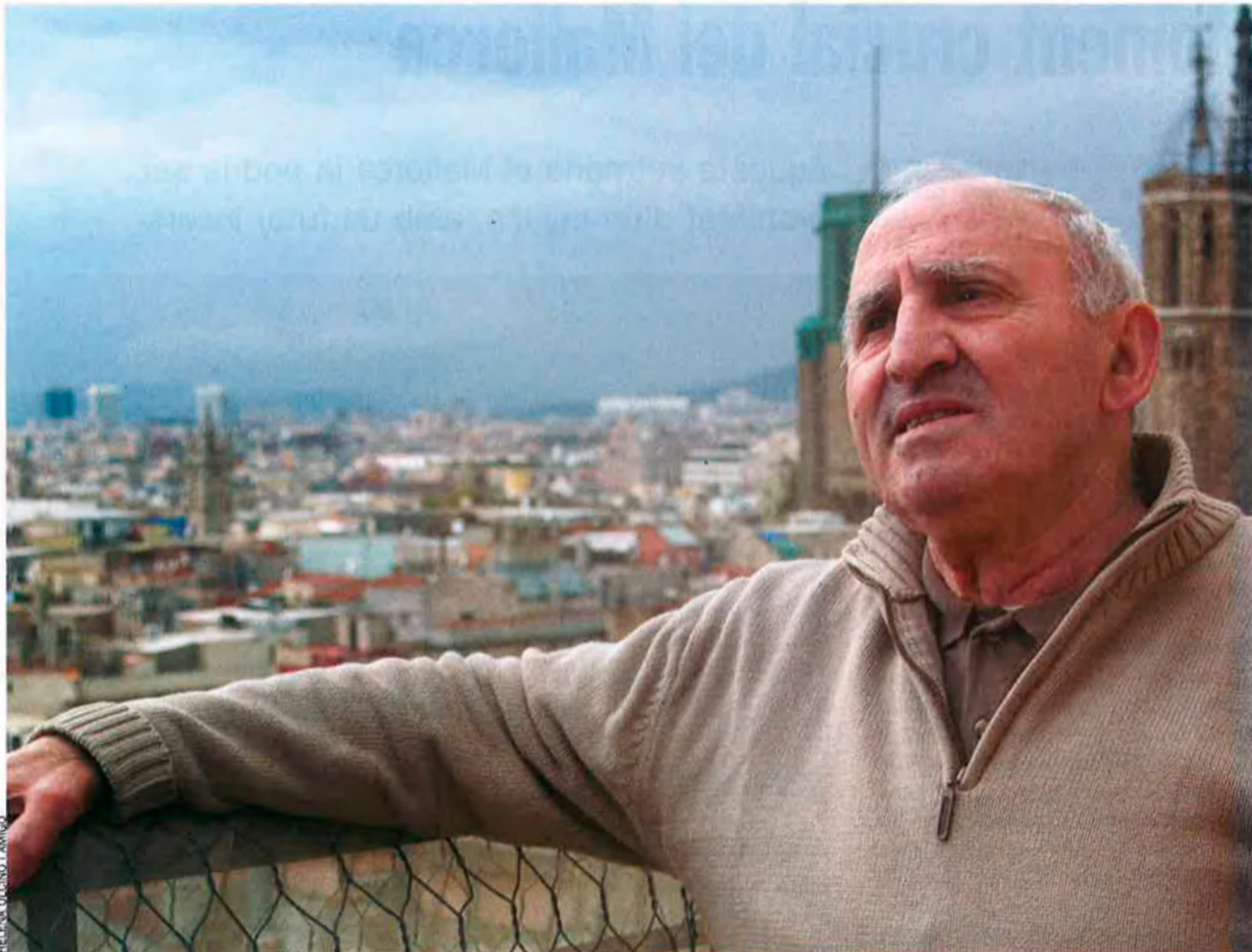
—Sí, és clar! Jo construïa les impremtes i sabia com aconseguir els materials. Deu, en vaig arribar a fer amb les meves pròpies mans; per això n'estic tan orgullós. Sovint els materials els aconseguïem com podiem. I això va ser possible gràcies a una gent magnífica. Jo no feia les falsificacions, sinó que hi donava el vist-i-plau, era el patró, encara que aquesta paraula no agradi a molta gent. Jo era el qui m'hi jugava la pell i, doncs, el qui decidia.

—Finalment feu el gran cop al First National Bank [avui Bankinter], amb 20.000 talons falsificats, amb un valor de 2.000 milions de dòlars. Gairebé van causar-ne la fallida. Volíeu enfonsar l'economia?

—Sí, la idea era aquesta, però la veritat és que era prou inconcreta. Nosaltres som gent senzilla, treballadora. Jo, si una xifra passa dels tres zeros ja em perdo. Només sé que si una màquina fa tants bitllets en cinc minuts, si la poses a treballar unes quantes hores en fa molts més! I així vam arribar a tots aquests milers de milions!

—Però us en van sortir sense gairebé ni passar per la presó.

—Bé, vam arribar a un acord mitjançant el qual nosaltres destruïem totes les planxes i el material falsificat i ells

Lucio Urtubia, fotografiat a la terrassa de l'edifici de la CGT, a la Via Laietana de Barcelona.

retiraven la demanda, però això no va ser la cosa més important.

—**Què fou, doncs, la cosa més important?**

—Doncs obligar uns banquers tan importants a parlar amb nosaltres, que érem uns delinqüents morts de gana. Ells no volien ni mirar-nos i van haver d'asseure's i negociar amb nosaltres.

—**Tenir tants diners a les mans mai no va ser una temptació?**

—No, perquè la meva riquesa és asseure'm davant vostre i poder dir això que us dic amb tot l'honor i tot el coratge. No perquè tingués més menjaria més i dormiria més. La meva riquesa és poder explicar tot això que explico. Si canviés perdria tot això.

—**No us en penediu gens?**

—No, al contrari, tracto de divulgar-ho perquè tinc la tranquil·litat de saber que sóc tan honrat com pot arribar a ser-ho qualsevol. Com diuen els grans filòsofs, el robatori és un acte revolucio-

cionari, sempre que no el facis per a tu. Has de pensar que el meu pare i la seva generació van ser perseguits i afusellats per haver ocupat les terres dels latifundistes, que al cap i a la fi és una forma d'expropiació similar.

—**Si ara tornéssiu a falsificar, a quina lluita destinaríeu els diners?**

—Mireu, l'altre dia em van telefonar els del documental —que ha tingut un èxit increïble— i em van dir que començàvem a fer comptes i on m'havien d'enviar els diners. I els vaig dir que, de la part que em toca, en donessin la meitat als presos polítics i l'altra a Medicus Mundi, que fa una feina increïble a Haití, on col·labora la meua dona.

—**Al documental us descriuen com a anarquista, atracador, falsificador... però sobretot paleta. Per què aquest "sobretot"?**

—La meua vida és la d'un treballador; jo sempre defenso el treball. S'ha de treballar per a tot, fins i tot per a

ser un gran delinqüent. Perquè si no et prepares bé, com vols que les coses et surtin bé?

—**Vós què sou navarrès, com veieu la situació al País Basc?**

—Tot el que sigui independència a mi m'interessa. A mi no em fa por la independència de Castella, ni del País Basc, ni d'Andalusia. El que em molesten són els morts, però la resta em sembla bé. Com més petites siguin les regions, millor, però sí que sóc contrari a matar la gent. El que reclama ara Herri Batasuna ho demanava el meu pare, que no era revolucionari sinó monàrquic [carlí]! Ell ja deia que no s'havien de pagar impostos ni servir Madrid. Es tracta es veure si entre els uns i els altres podem fer una societat responsable. I no pensar que un és millor perquè es digui anarquista. Hi ha gent que és anarquista i és malvada.

Joan Canela i Barrull